

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน เชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Construction of Supplementary Book on “The Blooming Flower at Ban Bala” for Analytical Reading Development Using SQ10R Technique for Grade 6 Students

ธีระพล พงษ์พิมาย¹ มาโนช ดินลานสกุล² และ วิทวัฒน์ ขัตติยะมาน³

Thirapol pongpimai¹ Manoch Dinlansagoon² and Witthawat Khatthiyamarn³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยทักษิณ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร., สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร., สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

อีเมล : asree_2562@hotmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 21 พฤษภาคม 2563

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 14 มิถุนายน 2563

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 17 มิถุนายน 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้าน บาละ” ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ร่วมกับ เทคนิค SQ10R และศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากที่ใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 ของโรงเรียนบ้านบาละ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2562 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ประกอบด้วย 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เพื่อนใหม่ ตอนที่ 2 ตาแสงนักร้อง ตอนที่ 3 คิน ฟันตก ตอนที่ 4 นิทานของยาย ตอนที่ 5 ดอกไม้บานที่บ้านบาละ มีคุณภาพระดับดีมาก และมี ประสิทธิภาพเท่ากับ 80.78/83.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้าน บาละ” ร่วมกับ เทคนิค SQ10R สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ในระดับดีมาก

คำสำคัญ : หนังสืออ่านเพิ่มเติม การอ่านเชิงวิเคราะห์ เทคนิค SQ10R

ABSTRACT

This research aimed to create and find the efficiency of supplementary book on “The Blooming Flower at Ban Bala”; to study reading achievement using the supplementary book on “The Blooming Flower at Ban Bala”, together with SQ10R technique; and to study satisfaction of Grade 6 students after studying with the supplementary book on “The Blooming Flower at Ban Bala”. The samples were 30 students of Grade 6/3 of Ban Bala School, Kabang District, Yala Province, academic years 2019, under Yala Primary Educational Service Area Office 2. The samples were selected by Cluster Random Sampling. The findings revealed that the developed supplementary book on “The Blooming Flower at Ban Bala” for analytical reading development, which consists of 5 parts, namely; Part 1 New Friends; Part 2 Grandpa Saeng, The Storyteller; Part 3 Rainy Night; Part 4 Grandma’s Tale; and Part 5 The Blooming Flower at Ban Bala, was effective at a high level. The effectiveness was 80.78/83.00, which is higher than the defined criteria of 80/80. Analytical reading skill of Grade 6 students after using the supplementary book on “The Blooming Flower at Ban Bala”, together with SQ10R technique, was higher with statistical significance at a level of .01. Grade 6 students had satisfaction towards the supplementary book on “The Blooming Flower at Ban Bala” at a high level.

Keywords: Supplementary Book, Analytical Reading, SQ10R Technique

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่การเป็น “สังคมฐานความรู้ (Knowledge-Base Society)” คือ สังคมที่ต้องใช้ความรู้สำหรับการดำเนินชีวิต คนทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ได้อย่างรวดเร็ว โดยมีเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือสำคัญในการเข้าถึงข้อมูลความรู้เหล่านั้น แต่ปัญหา คือ นอกจากการหลั่งไหลของข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ในโลกโซเซียลเต็มไปด้วยข้อมูลข่าวลือ ข่าวเท็จ ข่าวปลอม ข่าวปลอมเพื่อผลประโยชน์บางอย่าง ทำให้เกิดความปั่นป่วนสังคม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนในยุคนี้จะต้องมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นพื้นฐานเพื่อเข้าถึงข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและเป็นประโยชน์ต่อตนเอง (นรินทร์ สังข์รักษา, 2552)

การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะขั้นสูงสูงกว่าการอ่านโดยทั่วไปเนื่องจากผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ความคิดแยกแยะส่วนประกอบของเรื่องที่อ่านดังที่ กรมวิชาการ (2546) ให้ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์ คือ อ่านอย่างละเอียดให้ได้ครบถ้วนแล้วจึงแยกแยะออกได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมาย และความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละส่วนสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2546) ที่แสดงทัศนะว่าการอ่านเชิงวิเคราะห์ หมายถึง การจำแนกเรื่องออกเป็นส่วนๆ ให้เห็นว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

พิจารณาแต่ละส่วนให้ละเอียดลงไปว่าประกอบกันอย่างไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง และวิเคราะห์ตรรกะของผู้แต่งเพื่อทราบจุดมุ่งหมายที่อยู่เบื้องหลังผ่านภาษาและถ้อยคำที่ใช้ และสอดคล้องกับ สุวิทย์ มูลคำ (2547) ให้ความหมายการอ่านเชิงวิเคราะห์ว่า คือ อ่านอย่างละเอียดให้ได้ครบถ้วน แล้วจึงแยกแยะออกได้ว่าส่วนต่าง ๆ นั้นมีความหมาย และความสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ละส่วนสัมพันธ์กับส่วนอื่น ๆ อย่างไร นอกจากนี้ ผู้อ่านยังต้องวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล ดังที่ วัฒนา วิสเพ็ญ (2535) กล่าวว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์ผู้อ่านจะต้องแยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้อ่านที่อยู่ในยุคสังคมข่าวสาร ที่แวดล้อมด้วยข้อมูลข่าวสารที่มีทั้งเชื่อถือได้ มีคุณค่า และข้อมูลที่ไม่เชื่อถือไม่ได้ บิดเบือนความจริง มีอคติ ลำเอียง ผู้อ่านจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณเพื่อประเมินสิ่งที่ตนอ่านและตัดสินใจว่าจะเชื่อได้มากน้อยเพียงใด

การอ่านเชิงวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างเด่นชัดและมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในปัจจุบัน เพราะสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุ วิทยาการเทคโนโลยีต่าง ๆ การอ่านเชิงวิเคราะห์จะช่วยเสริมสร้างความรู้และความคิดช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อ่านให้ดีขึ้น ดังที่ กรมวิชาการ (2546) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่านอกจากจะช่วยให้ผู้อ่านได้รับความรู้ ความคิดและความบันเทิงจากสิ่งที่อ่านเป็นเบื้องต้นแล้ว ยังก่อให้เกิดประโยชน์อีกหลายประการ คือ

1. ช่วยให้ผู้อ่านเห็นภาพทั้งหมดของงานเขียนแต่ละชิ้น เป็นส่วนรวมว่ามีอะไรประกอบอยู่ในลักษณะใด อีกทั้งมองเห็นความสัมพันธ์ของข้อความแต่ละส่วนว่ามีความสัมพันธ์และประกอบกันเข้ามาเป็นงานเขียนแต่ละชิ้นได้อย่างไร
2. ช่วยให้ผู้อ่านเกิดทักษะในการอ่านสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ สามารถเลือกได้ว่าอะไรควรอ่าน หรืออะไรอ่านผ่าน ๆ หรืออ่านอย่างตั้งใจอย่างละเอียด เพื่อจะได้เป็นความรู้ ความคิดและพัฒนาปัญญา
3. ช่วยให้ผู้อ่านเพิ่มประสิทธิภาพการอ่านให้แก่ตนเอง และทำให้เกิดความรักความชื่นชม ความซาบซึ้ง อีกทั้งเล็งเห็นคุณค่าของงานเขียน
4. ช่วยให้ผู้อ่านนำเอาวิธีการและผลจากการอ่านมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตหรือใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้

จึงเห็นได้ว่า การอ่านเชิงวิเคราะห์เป็นทักษะการอ่านในระดับที่สูงขึ้นกว่าการอ่านทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ มิใช่เป็นเพียงการอ่านความรู้และความเพลิดเพลินเท่านั้น แต่ยังต้องมีการวิเคราะห์สิ่งที่ผู้เขียนได้เขียนในด้านต่าง ๆ ด้วย ครูควรจัดให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านวิเคราะห์อย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่การสร้างความรู้ ความคิด การตัดสินใจแก้ปัญหา และสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและเป็นทักษะที่สำคัญและมีประโยชน์มาก เพราะในชีวิตประจำวันนั้น การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณแยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญของศตวรรษที่ 21 หากผู้เรียนบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ การเรียนรู้ไม่อาจก้าวหน้าได้ และจะประสบความยากลำบากในการดำรงชีวิต

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านเชิงวิเคราะห์ จึงกำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนอ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว

และบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็น และข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งที่อ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) จากคุณภาพผู้เรียนข้างต้นจะเห็นได้ว่า การจบระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้นผู้เรียนต้องมีทักษะอ่านเชิงวิเคราะห์จึงจะเข้าใจความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่าง ๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน และนำความรู้ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของครู ครูจำเป็นต้องเทคนิคและวิธีการที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย และมีขั้นตอนจึงจะนำไปสู่การอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ ดังที่ สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545) กล่าวไว้ว่า การสอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ ครูต้องหาวิธีทำให้นักเรียนเข้าใจ และรู้คำศัพท์ความหมายของคำศัพท์ก่อนที่จะทำความเข้าใจในการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ ได้ การอ่านที่มีคุณภาพต้องอ่านอย่างรู้จุดมุ่งหมายว่าอ่านเพื่ออะไร และครูต้องมีเป้าหมายในการสอนด้วยว่าต้องการอะไรให้นักเรียนมีการพัฒนาการอ่านด้านใดบ้าง นอกจากนี้ กรมวิชาการ (2546) ยังเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า ครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านแก่นักเรียน เพื่อให้สามารถใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการพัฒนาความรู้ ความคิด และพัฒนาชีวิตให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์จึงจำเป็นต้องมีสื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ผู้เรียนเข้าถึงได้ง่าย มีขั้นตอนที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้โดยไม่ยุ่งยาก ซึ่งจากการพิจารณาสื่อที่เหมาะสมในการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นสื่อที่ดีที่น่าจะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ ซึ่งเจนวิทย์ อุตสวโร (2548) กล่าวว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมนับเป็นสื่อการเรียนรู้ประการหนึ่งซึ่งมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับผู้เรียน เพราะหนังสือเป็นสื่อที่มีราคาถูกสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตามความสนใจหนังสือยังเป็นสื่อสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และยังทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เรื่องราวต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เอกรัตน์ ศักดิ์เพชร (2545) กล่าวว่า หนังสือคือคลังความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการศึกษาระบบโรงเรียนนั้น ถ้าวินิจฉัยหนังสือเป็นสิ่งจำเป็นต่อการศึกษาล่าเรียน และต่อการสอนตามหลักสูตร อันเป็นแนวทางของการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีหนังสืออื่นอีกที่เป็นส่วนสนับสนุนและส่งเสริมการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติม หนังสือส่งเสริมการอ่าน หนังสือนอกเวลา หนังสืออ้างอิง เป็นต้น ซึ่งหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่มีคุณภาพสามารถพัฒนาทักษะให้แก่ผู้เรียนได้ ดังที่ อุมพร พันระไชย (2553) ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ข้าว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์บางเขน กรุงเทพฯ พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องข้าว มีประสิทธิภาพ 88.57/91.42 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องข้าว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ ฉันทนา โพธิ์อยู่ (2557) วิจัยการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสำนวน สุภาษิตและคำพังเพย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่สร้างมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ คือ 89.26/88.93 นักเรียนมี

ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และมีความพึงพอใจต่อหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสำนวน สุภาษิตและคำพังเพย ในระดับมากที่สุด

หากพิจารณาจากข้อมูลข้างต้นจะพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมสามารถพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ หากนำบริบทท้องถิ่นมาเป็นองค์ประกอบในเนื้อหาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่ใกล้ตัวโดยนำมาใช้ร่วมกับเทคนิค SQ10R ของ Shaughnessy (1996) ประกอบด้วย S - Survey, Q - Question, R - Read, R - Reflect, R - Review, R - Repeat, R - Re-think, R - Re-integrate, R - Re-hash, R - Re-note, R - Rehearse, R - Re-read ซึ่งเป็นวิธีที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความเข้าใจในการอ่านและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น โดยพัฒนามาจาก SQ3R และ PQ4R ประกอบด้วยหลายเทคนิคที่ช่วยพัฒนาให้เกิดความเข้าใจเริ่มจากการสำรวจบทอ่านอย่างคร่าว ๆ เช่น ชื่อเรื่อง หัวข้อย่อย เพื่อเป็นการมองภาพรวมของเรื่องโดยการกวาดสายตารวดเร็ว (Survey) ต่อจากนั้นให้นักเรียนค้นหาคำตอบจากบทอ่าน (Question) ขึ้นต่อไปให้นักเรียนอ่านบทอ่านที่กำหนดให้ โดยอ่านจากทางซ้ายไปทางขวาและไม่กลับไปอ่านเนื้อหาก่อนหน้านี้ ขณะที่อ่านไม่ควรขยับริมฝีปากให้ขีดเส้นใต้บทความที่สำคัญ (Read) จากนั้นให้เรียนสะท้อนสิ่งที่ได้จากบทอ่าน (Reflect) แล้วให้นักเรียนทบทวนคำศัพท์ ข้อความที่สำคัญหรือทบทวนบทความที่เป็นใจความสำคัญเพื่อเป็นการทำความเข้าใจเนื้อหา (Review) จากนั้นให้นักเรียนอ่านซ้ำเพื่อทบทวนเนื้อหาในบทอ่าน เพื่อให้เข้าใจบทอ่านมากขึ้น (Repeat) แล้วให้นักเรียนทบทวนบทอ่านโดยการพิจารณาหรือไตร่ตรองบทอ่านใหม่อีกครั้ง เพื่อทำให้ข้อมูลมีความชัดเจนมากขึ้น (Re-think) ขึ้นต่อไปให้นักเรียนรวบรวมบทอ่านที่ได้จากการอ่านเพื่อสรุปข้อมูลเป็นภาษาของตนเอง (Re-integrate) จากนั้นให้นักเรียนนำบทอ่านมาพิจารณาใหม่ โดยการอภิปรายร่วมกับเพื่อนในห้องเพราะบางครั้งนักเรียนสามารถสอนคนอื่นได้ดีกว่าครู (Re-hash) ขึ้นต่อไปให้นักเรียนทบทวนบทอ่านอีกครั้งแล้วจดบันทึกความรู้ที่ได้ เพื่อเป็นการทบทวนความรู้และทำความเข้าใจบทอ่านว่านักเรียนมีความเข้าใจมากน้อยเพียงใด (Re-note) จากนั้นให้นักเรียนฝึกการเขียนคำถามและหาคำตอบด้วยตนเอง โดยเขียนคำถามที่น่าจะถามในข้อสอบ (Rehearse) และขั้นสุดท้ายคือการอ่านบทอ่านใหม่อีกรอบโดยอ่านบทสรุปที่อยู่ตอนท้ายของบทอ่านหรืออ่านประโยคแรกและประโยคสุดท้ายในแต่ละตอนของบทอ่าน (Re-read) (Shaughnessy, 1996) จะทำให้เกิดการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ยั่งยืนได้ ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ”
2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการอ่านโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ร่วมกับเทคนิค SQ10R
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 หลังจากทีเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ”

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

- 1.1 หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านบาละ พุทธศักราช 2559
- 1.2 บริบทตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา
- 1.3 การอ่านเชิงวิเคราะห์
- 1.4 เทคนิค SQ10 R
- 1.5 หนังสืออ่านเพิ่มเติม
- 1.6 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในที่นี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานของเจนวิทย์ อุษสวโร (2548) ซึ่งศึกษาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “สโตนส์สตูล” ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดสตูล ฉันทนา โพธิ์อยู่ (2557) ได้ศึกษาการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสำนวน สุภาษิตและคำพังเพย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เอกรัตน์ ศักดิ์เพชร (2545) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้และความชอบจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง “ไข่เค็ม” ที่ใช้ตัวการ์ตูนหนังสือและตัวการ์ตูนทั่วไป อุมพร พันระไชย (2553) ได้ศึกษาการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องข้าว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์บางเขน กรุงเทพมหานคร วันเพ็ญ นามเมืองรักษ์ (2554) ที่ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สกลนครบ้านเกิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 วันจินต์ ทองเกลียวทวี (2556) พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องของดีเมืองสวรรคบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีการดำเนินการวิจัย

การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบาละ อำเภอกาบังจังหวัดยะลา ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียน 101 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 ปีการศึกษา 2562 โรงเรียนบ้านบาละ อำเภอกาบังจังหวัดยะลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลาเขต 2 จำนวน 1 ห้องเรียน รวมนักเรียน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) มีหน่วยในการสุ่ม คือ ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นข้อสอบปรนัย ชนิดเลือกตอบ

4 ตัวเลือก ฉบับละ 20 ข้อ แบบประเมินคุณภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสือหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุดดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีกระบวนการวิจัยดังนี้

1. วิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง และโครงสร้างรายวิชา ท16101 ภาษาไทย หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. ศึกษาทฤษฎีการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ลักษณะของหนังสืออ่านเพิ่มเติม จากหนังสือและตำราต่าง ๆ
3. ศึกษาผลงานเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัล เช่น เรื่องสั้นรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน เรื่องสั้นรางวัลช่อการะเกด เรื่องสั้นรางวัลนายอินทร์เอวอร์ด เป็นต้น เพื่อศึกษารูปแบบการเขียนเรื่องสั้น ลักษณะการใช้ภาษา การถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึก เรื่องราว เหตุการณ์ สถานที่สำคัญต่าง ๆ ผ่านตัวอักษร
4. สำรวจความต้องการของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นที่ผู้วิจัยใช้ประกอบการเลือกเรื่องที่จะนำมาเขียนเพื่อสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม
5. ศึกษาข้อมูลที่สำคัญของตำบลบาละ จังหวัดยะลา เพื่อเลือกประเด็นในการเขียนและสร้างแก่นเรื่องของหนังสือที่จะดำเนินการจัดสร้างเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยมีแนวคิดที่จะใช้ข้อมูลท้องถิ่นของตำบลบาละ จังหวัดยะลา นำมาเขียนเป็นเรื่องเล่าสั้น ๆ เนื่องจากเห็นว่าเป็นข้อมูลหรือเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวผู้เรียนมากที่สุด เหมาะสมที่จะให้ผู้เรียนได้ใช้อ่านเพื่อเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ จากเรื่องง่าย ๆ ที่อยู่ใกล้ตัว ก่อนที่จะให้ผู้เรียนได้อ่านเรื่องอื่น ๆ ที่ยากขึ้น เช่น วรรณคดีต่าง ๆ ตามที่แบบเรียนกำหนด การเลือกเรื่องหรือคิดประเด็นที่จะเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลท้องถิ่นตำบลบาละจากหนังสือสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ปัตตานี ยะลา นราธิวาส สตูล (สุจิตต์ วงษ์เทศ, 2555) และจากการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีการจัดการข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ด้วยการจดบันทึกและการใช้แถบบันทึกเสียง
6. นำประเด็นที่ศึกษามากำหนดเป็นข้อมูลในการสร้างแก่นเรื่องและวางโครงเรื่องของหนังสือในแต่ละตอน
7. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจัดการความรู้เหล่านั้นมาเป็นข้อมูลในการเขียนเรื่องทั้ง 5 ตอน เพื่อให้เกิดความสมจริง ผู้วิจัยได้สอดแทรกฉากบรรยากาศ อารมณ์ความรู้สึก ข้อคิดลงไปในเรื่องและคำนึงถึงความยากง่ายของการใช้คำ ภาษา วัยของนักเรียน ความยาวของเนื้อเรื่อง ภาพประกอบ ทั้งยังปลูกฝังให้นักเรียนมีความเข้าใจในสังคมที่มีความเป็นพหุวัฒนธรรม รัก ห่วงแหนและภาคภูมิใจในถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเอง
8. นำเรื่องที่เขียนทั้ง 5 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เพื่อนใหม่ ตอนที่ 2 ตาแสงนักเล่าเรื่อง ตอนที่ 3 คีนฝน

ตก ตอนที่ 4 นิทานของยาย ตอนที่ 5 ดอกไม้บานที่บ้านบาละกลับไปให้บุคคลที่ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูล ได้อ่านเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและแก้ไขเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

9. เมื่อแก้ไขปรับปรุงเนื้อเรื่องเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยออกแบบรูปเล่ม จัดวาง เรียงลำดับเนื้อหาและภาพประกอบ กำหนดขนาดตัวอักษรให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

10. จัดพิมพ์หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ตามที่ได้วางแผนไว้ โดยตรวจสอบความถูกต้องของการสะกดคำ การเว้นวรรคตอน การจัดวางภาพที่เหมาะสม ตรวจสอบความสอดคล้องของภาพกับเนื้อหาและการจัดทำสีพื้นหลังให้ตัดกับตัวอักษรเพื่อให้ง่ายต่อการอ่าน

11. นำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอรับข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

12. ผู้วิจัยจัดพิมพ์เป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ฉบับสมบูรณ์แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนประเมินคุณภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ตามแบบประเมินคุณภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น 7 ประเด็น ได้แก่ การจัดรูปเล่ม การจัดภาพ เนื้อเรื่อง การใช้ภาษา การนำเสนอเนื้อหา คุณค่าของหนังสือและประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ผลการประเมินคุณภาพโดยเฉลี่ย พบว่าหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” มีคุณภาพในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.75

13. ผู้วิจัยนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” จำนวน 3 ครั้ง

14. ผู้วิจัยขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาและนำหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยจัดการเรียนรู้ร่วมกับเทคนิค SQ10R โดยก่อนใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติมได้ทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้นตอนการเรียนรู้ที่สำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้แก่

- 1) ขั้นสำรวจ (Survey) ครูแจกหนังสือแล้วให้นักเรียนอ่านเรื่องโดยวิธีการอ่านแบบกวาดสายตาอย่างรวดเร็ว
- 2) ขั้นคำถาม (Question) ให้นักเรียนตั้งคำถามจากการอ่านแบบกวาดสายตาแล้วตั้งคำถามในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ ชื่อเรื่อง แก่นเรื่อง ตัวละคร ฉาก
- 3) ขั้นอ่าน (Read) ให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียดโดยอ่านจากทางซ้ายไปขวา และไม่ย้อนกลับไปอ่านเนื้อหาที่อ่านแล้ว ขณะที่อ่านไม่ควรขยับริมฝีปากและให้ขีดเส้นใต้ข้อความที่สำคัญ
- 4) ขั้นสะท้อนกลับ (Reflect) ให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่องในประเด็นต่าง ๆ ที่ปรากฏตามตัวชี้วัด
- 5) ขั้นทบทวน (Review) ให้นักเรียนทบทวนและหาความหมายของคำศัพท์ที่ปรากฏในเรื่อง
- 6) ขั้นอ่านซ้ำ (Repeat) ให้นักเรียนอ่านบทอ่านทั้งเรื่องซ้ำ ๆ เพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหาในบทอ่านเพื่อให้เข้าใจบทอ่านมากขึ้น

- 7) ขั้นไตร่ตรอง (Re-think) ให้นักเรียนอ่านเรื่องอีกครั้งเพื่อให้ข้อมูลมีความชัดเจนมากขึ้น
 - 8) ขั้นรวบรวม (Re-integrate) ให้นักเรียนสรุปข้อมูลจากการอ่านเรื่อง
 - 9) ขั้นพิจารณาใหม่ (Re-hash) ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากการอ่านเรื่องที่กำหนด
 - 10) ขั้นทบทวนบันทึก (Re-note) ให้นักเรียนทบทวนเรื่องอีกครั้งแล้วจดบันทึกความรู้
 - 11) ขั้นฝึกฝน (Rehearse) ให้นักเรียนฝึกตั้งคำถามและหาคำตอบด้วยตนเอง
 - 12) ขั้นอ่านใหม่อีกรอบ (Re-read) ให้นักเรียนอ่านการบทสรุปที่ได้สรุปไว้
15. หลังจากนักเรียนได้เรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” แล้วนักเรียนประเมินความพึงพอใจ
16. การวิเคราะห์ข้อมูล โดย เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการทำแบบฝึกหัดท้ายบท แบบทดสอบท้ายบทเรียนและคะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนกับเกณฑ์ 80/80 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ก่อนและหลังการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” โดยทดสอบค่าที แบบไม่อิสระ (t - test for Dependent Sample) ประเมินหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” คำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนแล้วนำมาแปลความหมายโดยเปรียบเทียบเกณฑ์ภายใต้โค้งปกติ (Normal Curve) หาค่าความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” โดยใช้กรรมวิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การหาค่าเฉลี่ยแบบแจกแจงความถี่และการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยคำนวณค่าที่ได้จากแบบประเมินความพึงพอใจที่กลุ่มตัวอย่างได้ทำการประเมิน

สรุปผล

ผู้วิจัยขอสรุปผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.78/83.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 หลังใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 12.93 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.34 และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 16.60 คะแนน มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.13
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 มีความพึงพอใจในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.76$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมา

อภิปรายผลตามสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.78/83.00 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะการดำเนินการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ผู้วิจัยได้สร้างตามลำดับขั้นตอนตั้งแต่ ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เลือกหัวข้อหรือประเด็นที่นักเรียนสนใจ เขียนโครงเรื่อง เขียนเรื่อง ทำดัมมี่ ทำรูปเล่มจริง และแต่งชื่อเรื่องให้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาซึ่งสอดคล้องกับจินตนา ไบกาซูยี (2542) ที่ได้กล่าวถึงขั้นตอนการเขียนหนังสืออ่านเพิ่มเติม สรุปได้ว่า ขั้นตอนในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม มี 7 ขั้นตอน เริ่มจากการกำหนดจุดประสงค์ กำหนดระดับกลุ่มผู้อ่าน กำหนดเนื้อหา กำหนดชื่อเรื่อง กำหนดโครงสร้างเนื้อหา กำหนดแนวการเขียน และทำรูปเล่ม

อีกหนึ่งปัจจัยที่มีผลทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เป็นเพราะหนังสือเล่มนี้ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงจึงทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้เป็นไปตามสมมติฐาน ดังที่ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2547) ระบุว่า สื่อที่ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพจะทำหน้าที่เป็นเครื่องมือช่วยสอนได้ดี ในการสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง สื่อที่มีประสิทธิภาพจะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนจริง การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อตามลำดับขั้น จะช่วยให้เราได้สื่อที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำข้อมูลท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนมาเป็นข้อมูลในการสร้างหนังสือ ได้แก่ ตำนาน นิทาน ประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น สถานที่ท่องเที่ยว ภูมิปัญญา วิถีชีวิต ตลอดจนความเชื่อ จากการลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนามและจากเอกสารที่ได้เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นตำบลบาละ อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา นำมาสร้างเป็นหนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ส่งผลให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่าน ทั้งยังเกิดความรัก ความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ดังที่ จินตนา ไบกาซูยี (2544) ได้กล่าวว่า สภาพท้องถิ่นหรือปัญหาในท้องถิ่นก็ควรนำมาเป็นหัวข้อในการเขียนหนังสือเสริมประสบการณ์ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่อยู่ในท้องถิ่น สามารถจะขอวัดคนต่างถิ่นให้รู้จักของดีในท้องถิ่นได้ เช่น อาชีพที่สำคัญ สถานที่สำคัญ บุคคลที่สำคัญของท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณจินต์ ทองเกลียวทวี (2556) เรื่อง การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ของดีเมืองสวรรคบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การนำเอาเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นผู้เรียนมาเป็นเนื้อหาในการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมนอกจากจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรัก ห่วงแหนในสิ่งมีค่าในท้องถิ่นของตน ยังทำให้นักเรียนมีความสนใจในการอ่านและเข้าใจเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดี ส่งผลให้หนังสือส่งเสริมการอ่านนั้นมีคุณภาพตามเกณฑ์ 80/80

จากกระบวนการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ตลอดจนมีการนำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริงจึงทำให้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” เป็นสื่อนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์และเป็นสื่อนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพเหมาะที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน

2. ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังใช้การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบालะ” ร่วมกับเทคนิค SQ10R สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 12.93 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.34 และหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 16.60 มีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 1.13 มีค่าการทดสอบที (t-test) เท่ากับ 18.37 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ประกอบกับในการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” มีเนื้อหาที่ใกล้ตัวนักเรียนซึ่งง่ายต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับ วันเพ็ญ นามเมืองรักษ์ (2554) ที่ได้พัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สกลนครบ้านเกิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 สรุปได้ว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมที่นำข้อมูลท้องถิ่นมาเป็นส่วนประกอบในเนื้อหานั้น สถานที่สำคัญในท้องถิ่น การประกอบอาชีพในท้องถิ่น ตลอดจนธรรมชาติในท้องถิ่นทำให้ดึงดูดใจผู้เรียน ทำให้เกิดการเรียนรู้ตนเอง เรียนรู้ชีวิต เรียนรู้ท้องถิ่น ส่งผลให้ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของ อุมพร พันธะไชย (2553) ที่นำเรื่องราวใกล้ตัวมาเป็นตัวแปรสำคัญในการวิจัยเรื่อง ศึกษาเรื่องการพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทย เรื่อง ข้าว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์บางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า หนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องข้าว มีประสิทธิภาพ 88.57/91.42 ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนที่เรียนกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องข้าว หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

นอกจากนี้เทคนิค SQ10R ที่ผู้วิจัยได้นำมาใช้ร่วมกับหนังสืออ่านเพิ่มเติมเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพเพราะมีขั้นตอนที่ละเอียดจำนวน 12 ขั้นตอนซึ่งเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการอ่าน เพราะทั้ง 12 ขั้นตอน ประกอบด้วย 12 กิจกรรม โดยแต่ละกิจกรรมมีความหลากหลายแต่มีจุดประสงค์เดียวกันคือเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจบทอ่านโดยการย้าคิดย้าทำ ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อเรื่องในบทอ่านมากยิ่งขึ้น ตลอดจนจำเรื่องราวในบทอ่านได้อย่างแม่นยำ จึงทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจในการใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ย 4.76 ทั้งนี้เป็นผลมาจากรูปภาพหน้าปกและรูปภาพในหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” มีสีสันสวยงามซึ่งจากการประเมินความพึงพอใจพบว่า ผลการประเมินในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับดีมาก ดังที่รัฐจวน อินทรกำแหง (2520) กล่าวไว้ซึ่งสรุปได้ว่าหนังสือที่ดีสำหรับเด็กต้องตรงกับสนใจของเด็กทั้งภาพประกอบมีความน่าสนใจ ภาษาง่าย ๆ สื่อความหมายได้ชัดเจน โครงเรื่องไม่ซับซ้อน รูปเล่มมีความสวยงาม นอกจากนี้เนื้อหาของหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ” มีความเหมาะสมกับวัย นักเรียนอ่านเข้าใจได้ง่าย เนื้อหาที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคม พหุวัฒนธรรม สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ให้ความรู้ ข้อคิด คติเตือนใจแก่นักเรียน ปลุกฝังทัศนคติที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ส่งเสริมให้เกิดความรัก ความหวงแหนในมรดกทางภูมิปัญญาของบรรพชน และทำให้นักเรียนมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้นักเรียนมีความสนใจและพึงพอใจหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บานที่บ้านบาละ”ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.76$)

หนังสืออ่านเพิ่มเติมชุด “ดอกไม้บ้านที่บ้านบาละ” สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งอิงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหนังสือที่สร้างขึ้นภายใต้ฐานคิดที่ต้องการนำบริบทที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงในชีวิตของผู้เรียนมาเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยหวังว่าจะทำให้การเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดขึ้นได้ ดังที่ วิจารณ์ พานิช (2555) ได้กล่าวว่า “การเรียนรู้ที่แท้จริงอยู่ในโลกจริงหรือชีวิตจริง การเรียนวิชาในห้องเรียน ยังไม่ใช่นักเรียนที่แท้จริง ยังเป็นการเรียนแบบสมมติ ดังนั้น “ครูเพื่อศิษย์” จึงต้องออกแบบการเรียนรู้ให้ศิษย์ได้เรียนในสภาพที่ใกล้เคียงชีวิตจริงที่สุด เนื้อหาของหนังสือจึงถูกสร้างขึ้นจากข้อมูลท้องถิ่น ตัวละครเป็นตัวละครที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงฉากและบรรยากาศเป็นบริบทท้องถิ่น โดยสอดแทรกทัศนคติที่ดีต่อการอยู่ร่วมกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า หนังสือเล่มนี้ถึงแม้จะสร้างขึ้นเพื่อเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยของผู้เรียน แต่มีคุณค่าในฐานะวรรณกรรมที่สะท้อนและสร้างสรรค์สังคมไปในเวลาเดียวกัน ไม่เพียงเท่านั้น หนังสืออ่านเพิ่มเติมเล่มนี้ยังส่งเสริมการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ความหลากหลายของกลุ่มคนในสังคม ยอมรับความแตกต่าง และเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกันได้อีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยมีความเชื่อมั่นว่า หนังสือเล่มนี้นอกจากทำหน้าที่เป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างดีแล้ว ยังเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้เรียนสำนึกถึงท้องถิ่นอันเป็นแผ่นดินเกิด ตระหนักถึงคุณค่าของมรดกทางภูมิปัญญา และสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. การเรียนโดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บ้านที่บ้านบาละ” ร่วมกับเทคนิค SQ10R ทำให้นักเรียนมีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่ดีขึ้น จึงควรนำสื่อและเทคนิคดังกล่าวไปใช้พัฒนาทักษะด้านอื่น ๆ
2. จากผลความพึงพอใจของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจการเรียนรู้โดยใช้หนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บ้านที่บ้านบาละ” ร่วมกับเทคนิค SQ10R ในระดับมากที่สุด จึงควรพัฒนาและหาประสิทธิภาพหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่องอื่น ๆ ร่วมกับเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ครูสามารถนำเรื่องราวในท้องถิ่นเรื่องอื่น ๆ ที่นักเรียนสนใจ มาจัดสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนได้
2. สามารถนำหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด “ดอกไม้บ้านที่บ้านบาละ” มาบูรณาการกับหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และสามารถนำไปบูรณาการกับวิชาอื่น
3. ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือนวัตกรรมอื่น ๆ โดยให้นำข้อมูลท้องถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนมาสร้างสื่อการสอนประเภทอื่นต่อไป
4. ควรมีการวิจัยการสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติมหรือนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านในระดับชั้นอื่นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). *การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย : ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2555*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสมรรถนะการเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). *การคิดเชิงวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จินตนา ใบกาชุย. (2542). *การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จินตนา ใบกาชุย. (2544). *การเขียนหนังสือสำหรับเด็ก*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เจนวิทย์ อุสสุวิโร. (2548). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่อง สโดยสู่สตูล ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 จังหวัดสตูล*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- ฉันทนา โพธิอยู่. (2557). *การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสำนวน สุภาษิต และคำพังเพย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2547). *การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2552). *การจัดการความรู้ : ฐานความรู้สู่สังคมธรรมานุภาพ*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 7(2) ,19-28.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2520). *การเลือกหนังสือ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์รามคำแหง.
- วัฒน์ จินต์ ทองเกลียวทวิ. (2556). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ของดีเมืองสวรรคบุรีเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี).
- วันเพ็ญ นามเมืองรักษ์. (2554). *การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติม เรื่องสกลนครบ้านเกิด ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองหอย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วีณา วิสเพ็ญ. (2535). *การสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (2555). *สี่จังหวัดชายแดนภาคใต้: ปัตตานี, ยะลา, นราธิวาส, สตูล (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: พิมพ์คำ.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2547). *กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: ดวณกมลสมัย.
- เอกรัตน์ ศักดิ์เพชร. (2545). *ผลการเรียนรู้และความชอบจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมเรื่อง ไข่เค็ม ที่ใช้ตัวการ์ตูนหมีและตัวการ์ตูนทั่วไป*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร)

อุมาพร พันธะไชย. (2553). การพัฒนาหนังสืออ่านเพิ่มเติมวิชาภาษาไทยเรื่องข้าวสำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์บางเขน กรุงเทพมหานคร. (สารนิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ)

Shaughnessy, Michael F. (1996). SQ10R. *Research and Teaching in Developmental
Education*, 13(1), 97-99.